

Til Kunnskapsdepartementet
Pb. 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo 23.2.2009

Høring ny lov for studieforbund m.m.

Populus – studieforbundet folkeopplysning oversender sitt høringssvar.
Populus forventer at loven blir behandlet av Stortinget i vårsesjonen 2009.

Vi ønsker departementet lykke til med dette viktige arbeidet for læring
i frivillig sektor.

Vennlig hilsen

Ann-Louis Nordstrand
styreleder

Jan Heier
generalsekretær

Vedlegg

Populus sine mange medlemsorganisasjoner – et mangfold

Interesseorganisasjoner med vekt på helsespørsmål og/ eller mer spesifikke grupper sine interesser f eks. spiseforstyrrelser, aleneforeldre, fosterforeldre, funksjonshemmede, terapiformer mv.

Avholds- og rusgiftsorganisasjoner basert på et solidaritetsperspektiv med vekt på folkeopplysning

Politiske partiorganisasjoner og organisasjoner med spesielle politiske temaer.

Organisasjoner for ivaretagelse av innvandrergupper sine interesser

Definerte folkeopplysningsorganisasjoner

Freds- og antikrigsorganisasjoner

Kunst- og kulturorganisasjoner

Miljøorganisasjoner

Postboks 440 Sentrum, 0103 Oslo : Kirkegata 20

Telefon: 24 14 11 50 • Fax: 22 00 56 01

Konto: 7874.06.26123 • Organisasjonsnr: 971 492 635

populus@populus.no www.populus.no

populus
studieforbundet folkeopplysning

Populus

Høringssvar til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

Lovtekst	Kommentarer og forslag fra Populus
Navn på loven? <i>”Lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet”</i>	Populus foreslår: Lov om livslang læring (undertekst som beskriver de ulike arenaene)
<u>§ 1 Formål</u> Formålet med denne loven er å fremme livslang læring ved å legge til rette for opplæringsaktivitet utenfor det formelle utdanningssystemet. Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet.	Populus foreslår endring: ... legge til rette for <u>organiserte læringsaktiviteter</u> ...
<u>§ 3 Definisjoner</u> I denne loven menes med: a) Studieforbund: ideell organisasjon godkjent etter lovens § 5 som utfører oppgaver innenfor voksenopplæring, og som har flere medlemsorganisasjoner. b) Samisk studieforbund: studieforbund av og blant samer. c) Medlemsorganisasjon i studieforbund: organisasjon som utfører oppgaver innen voksenopplæring, og som er medlem av et studieforbund, jf. § 5 bokstav f). d) Frittstående fjernundervisningsinstitusjon: ideell institusjon godkjent etter lovens § 13 som har fjernundervisning som hovedmål og viktigste undervisningsmetode.	Populus foreslår: a) Definere ”ideell” som ”ikke fortjenestebasert” c) Stiftelser bør godkjennes som medlemmer og nevnes jfr. Frivillighet Norges definisjon av ikke fortjeneste baserte demokratiske organisasjoner. (FN § 3). (Definisjon benyttes også av det nye Frivillighetsregisteret.)
<u>§ 4 Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet</u> Studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål: a) Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.	Populus foreslår endring: Opplæringsaktivitet byttes ut med <u>organiserte læringsaktiviteter</u> ...

<p>b) Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon.</p> <p>c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering.</p> <p>d) Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.</p> <p>e) Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet.</p> <p>f) Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.</p>	<p>Populus har tatt inn disse målene i sin strategiplan for 2008-2010. Med denne tilføyelsen:</p> <p>c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering <u>og likestilling</u>.</p>
<p><u>§ 5 Godkjenning av studieforbund</u> Departementet kan etter søknad godkjenne et studieforbund for tilskudd etter loven. I tillegg til å drive sin opplæringsvirksomhet i samsvar med § 4, må et studieforbund oppfylle følgende vilkår:</p> <p>a) Det må ha opplæring som hovedformål, og ellers ha et ideelt og fortjenestefritt formål.</p> <p>b) Det må ha betegnelsen ”studieforbund” i navnet.</p> <p>c) Det må ha en demokratisk oppbygning.</p> <p>d) Det må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring.</p> <p>e) Studieforbundets kursvirksomhet må utgjøre et minimumsnivå. Departementet fastsetter minimumsnivået, samt regler for rapportering, i forskrift.</p> <p>f) Studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet fastsetter minimumstallet i forskrift.</p> <p>Hva gjelder bestemmelsene i bokstavene d), e) og f) i annet ledd fastsetter departementet i forskrift egne krav for samiske studieforbund.</p>	<p>d) Populus foreslår: Det <u>bør</u> ha virksomhet over hele landet, herunder en <u>hensiktsmessig</u> regional organisasjonsmessig forankring.</p> <p>Populus støtter forslag fra Vofo om en ny paragraf som forplikter fylkene/regionene til å gi tilskudd ut i fra rapportert studieaktivitet. Se under § 6.</p> <p>e) Populus mener 25.000 studietimer er minimumsnivå for et robust studieforbund. Grensen ivaretar mangfoldet og frivillighetens egen rett til å utvikle og organisere sin studievirksomhet.</p> <p><u>Størrelse og robusthet:</u> Populus vil anbefale KD å hente inn eksempler fra flere typer studieforbund. Studieforbundene utfører ulike oppgaver på vegne av medlemsorganisasjonene. Graden av praktisk ansvar for gjennomføring av det enkelte kurs varierer også. Populus har vedtatt en strategiplan som i tillegg til de lovpålagte oppgavene, også skal virke proaktivt i arbeidet med å utvikle organisasjonenes muligheter for mer og bedre studieaktivitet. Iflg forslag om grunntilskudd, må studieforbundet også ha kompetanse og kapasitet til å drive pedagogisk utvikling. Populus har fire ansatte med</p>

	<p>sammensatt kompetanse til dekke oppgaver ut ifra strategi planen. Alternativet vil være å hente konsulenttjenester eksternt, til en høyere kostnad.</p> <p>Populus mener tilskudd ut ifra 3 siste års studietimetall bør videreføres. Dette gir forutsigbarhet - forutsatt økte rammer i statsbudsjettet.</p> <p>Populus mener innføring av 45 minutters studietimer er bedre enn gjeldende krav – 60 minutter.</p> <p>Populus vil også foreslå at minstekrav til et studietiltak reduseres fra 12 til 6 timer. Et stor antall dagskurs vil da få status som studieaktivitet og bli synliggjort som verdifulle læringstilbud til befolkningen.</p>
<p><u>§ 6 Modell for statstilskudd til studieforbund</u> Studieforbund som er godkjent etter § 5 i loven, kan få statstilskudd. Statstilskuddet består av følgende komponenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Grunntilskudd. b) Opplæringstilskudd. c) Tilretteleggingstilskudd. <p>Departementet gir forskrift om kriterier for tilskudd, beregningsregler, rapportering og kontroll. Departementet fastsetter i forskrift et eget grunntilskudd for samiske studieforbund.</p>	<p>Populus mener fordeling mellom 3 tilskudd er fornuftig, men vi mener rammene over statsbudsjettet må økes jfr. Vofos plan for opptrapping av tilskuddet.</p> <p>Et større antall medlemsorganisasjoner for eksempel mer enn 20, bør utløse et større grunntilskudd. Som eksempel kan vi nevne at Populus har store informasjons-, utviklings- og veiledningsoppgaver med sine 64 medlemsorganisasjoner.</p> <p>Populus oppfatter at administrasjonskostnader er innbakt i alle de tre formene for tilskudd.</p> <p>Grunntilskuddet må graderes etter størrelse. Det er flott at pedagogisk utvikling også legges inn i dette tilskuddet, uten større byråkrati rundt søknad og rapportering.</p> <p>Opplæringstilskudd må stimulere til mer og bedre læringsaktivitet lokalt. Da kreves det økte og forutsigbare tilskudd over statsbudsjettet.</p> <p>Tilretteleggingstilskudd må økes og sikre dagens målgrupper og aktivitet (§ 24) forutsigbarhet og utviklingsmulighet.</p> <p>Populus har tro på at fjernundervisning som metode vil være et godt supplement og inkludere flere arrangører og kurs. Populus forventer at bruk av ulike metoder for fjernundervisning, måtte vektas og dermed gi uttelling i opplæringstilskudd.</p> <p>Populus mener 14 års grense må videreføres –</p>

	<p>men gjelde fra året deltageren fyller 14 år (ikke fødselsdag).</p> <p>Det er uheldig at fylkeskommunen ikke får klart pålegg om å gi tilskudd i forhold til timetall i hvert fylke. Dette må sees i sammenheng med rollen til regionleddene i studieforbundene. Populus støtter forslaget fra Vofo om en egen paragraf (eller som punkt d) under § 6) som sier følgende: <u>§ x Fylkeskommunenes og kommunenes ansvar</u></p> <p><u>Fylkeskommunen og kommunen yter etter nærmere regler tilskudd til organiserte læringstilbud for unge og voksne i regi av studieforbund på sine nivå, i tråd med regionale og lokale utviklingsplaner.</u></p>
<p><u>§ 7 Gratis bruk av undervisningslokaler</u> Undervisningslokaler der driftsutgiftene dekkes av det offentlige skal etter søknad stilles vederlagsfritt til disposisjon for studieforbund og medlemsorganisasjoner ved avholdelse av kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven. Departementet gir nærmere forskrifter.</p>	<p>Populus vil påpeke at denne ordningen er helt avgjørende for de lokale arrangørene. Populus mener ordningen må utvides til også å gjelde lørdag og søndag. Paragrafen må også gjelde andre offentlige bygg slik at lokale arrangører gis muligheter til å gi best mulig tilrettelagt tilbud lokalt. <u>Undervisningslokaler må derfor byttes ut med lokaler til læringsaktiviteter.</u></p>
<p><u>§ 9 Beskyttelse av betegnelsen studieforbund</u></p> <p>Betegnelsen studieforbund kan bare benyttes som navn av organisasjoner som er godkjent som studieforbund etter loven, jf. § 5.</p>	<p>Populus synes dette er en viktig paragraf som gir studieforbund styrket legitimitet.</p>
<p><u>§ 11 Tilsyn og kontroll</u></p> <p>Departementet fører tilsyn og kontroll med virksomhet som hører under dette kapittel, og skal i den sammenheng ha tilgang til relevant dokumentasjon.</p>	<p>Populus mener tilsynsmyndigheten må forpliktes til å ha høy kompetanse på studieforbundenes virksomhet. Populus forventer veiledning og stimulering av den instans som får tilsyns- og kontrollansvar for studieforbund (det være seg VOX eller KD).</p>
<p><u>§ 27 Overgangsordning for studieforbund godkjent etter voksenopplæringsloven</u> Studieforbund som er godkjent etter lov av 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) beholder sin godkjenning i 3 år etter at denne loven trer i kraft, jf. § 30.</p> <p>Departementet kan etter søknad gi særskilt tilskudd til fusjon av studieforbund.</p>	<p>Populus mener en overgangstid på 3 år er viktig for å sikre at de 430 medlemsorganisasjonene kan være med å påvirke det nye landskapet av studieforbund.</p> <p>Populus har erfaring fra fusjonsprosess i perioden 2003 -2005. Populus vil bemerke at dette er krevende prosesser, som må involvere mange mennesker for å gi best mulig forankring av et nytt proaktivt studieforbund. Tilskudd må gis til planutvikling og gjennomføring (inklusive møter, reiser og lønn).</p>

<p>§ 29 Ikrafttredelse Loven trer i kraft 1. januar 2010.</p>	<p>Populus kan ikke se hvilke deler av loven som kan tre i kraft før "nye" studieforbund er godkjent seinest i 2013.</p>
---	--

Generelle bemerkninger til høringsdokumentet

Populus er usikre på hvordan KD tenker organiseringen i 2013 ut i fra fordeling innfor et budsjett (2009) på kr 175 millioner. Populus mener det må større tildelinger i statsbudsjettet. Det vises også til Sverige om antall studieforbund. Populus forventer da også at Sverige blir forbilde for økte bevilgninger. Vi henviser til Vofos plan for opptrapping av tilskudd.

Populus ønsker også i denne høringen å komme med innspill til forskriftene. Vi ber KD vurdere disse punktene:

- Unntaksbestemmelsene om idrett og dans må omgjøres. Dersom en godkjent studieplan følges må det utløses tilskudd. Kravet må være at læring er målet med aktiviteten, som ledes av en eller flere lærere. Egenaktivitet som trening og kamp gir ikke tilskudd.
- Minste krav til fravær på 25 prosent har sin funksjon, men vi mener det må være opp til kursleder å vurdere om deltakeren har nådd opplæringsmålet selv med uteblivelse ut over denne fraværprosenten.
- Minste krav om 5 deltakere kan med fordel reduseres til 3. For enkelte emner som handlingsbåren kunnskap, tradisjonsoverføring og mesterlære vil det være viktig for kvaliteten kun å ha 3 deltakere pr lærer. En lavere grense enn dagens, vil også gi en bedre distriktsprofil, og gjøre det mulig for læring der interessen for kurset er begrenset av antall innbyggere.
- Mer enn 1 lærer – økt tilskudd: Kvaliteten og effektiviteten øker for mange kurs der det settes inn 2 kurslærere. Graden av veiledning øker og fører til økt refleksjon hos deltakeren i evalueringsprosessen. For folkedanskurs er det for eksempel ofte behov for 2 lærere, som kan dele parene og danse med den enkelte deltaker. Denne kvalitetstilførselen må utløse økt tilskudd.
- Ordningen med basiskompetansemidler kan studieforbundene med dagens kriterier vanskelig benytte. Det ønsker vi endret. Ordningen må bli slik at også studieforbund, eventuelt sammen med en eller flere av våre medlemsorganisasjoner kan søke på den uten å involvere en arbeidsgiver eller fagorganisasjon. I likhet med andre studieforbund, mener Populus dagens ordning representerer en diskriminering av grupper som faller uten for eller er marginalisert i forhold til arbeidslivet; det være seg innvandrere, mennesker med psykiske problemer eller ulike former for funksjonshemming. Ordningen må utvides til å dekke nødvendig mestringskompetanse som gir grunnlag for å tilnærme seg basiskompetanse.

- IT verktøy for registrering og administrasjon. Økt satsing på dokumentasjon av kvalitet og målstyring, medfører behov for bedre IT verktøy og opplæring av brukere. KD må sørge for at midler stilles til disposisjon for Vofo og studieforbundene, slik at et brukertilpasset og webbasert program kan utvikles og implementeres i 2010.
- Tilskudd til særlige målgrupper. Populus vil fremheve at denne ordningen er god, og bør stimuleres med mer tilskudd til både målgrupper og administrasjon lokalt og sentralt. Forvaltningen av dette tilskuddet er tid - og arbeidskrevende, men uhyre viktig for målgruppene, samtidig som prioriterte samfunns mål nåes lokalt.